

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
KANTONALNI SUD U SARAJEVU
Broj: 09 0 V 046025 24 V
Sarajevo.29.08.2024 godine

Kantonalni sud u Sarajevu i to sudija Jasmina Muratović, kao sudija pojedinac, u pravnoj stvari predlagatelja; Viaduct d.o.o. Portorož, ulica L. C. ..., ..P., R. S., V. Z., ulica H. broj .. ., .. A., R. S., B. G., ulica G. broj ., .. P., R. S. svi zastupani po punomoćnicima dr. Predragu Baroši i dr. Nenadu Barošu, advokatima iz Banja Luke, ulica Nikole Pašića broj 16., Banja Luka, protiv protivnika predlagatelja Bosna i Hercegovina, zastupana po Pravobranilaštvu BiH, ulica Džemala Bijedića 39/11, Sarajevo, radi priznanja ICSID arbitražne odluke, van ročišta dana 29.08.2024. godine donio je

R J E Š E N J E

Priznaje se Presuda Međunarodnog centra za rješavanje investicionih sporova ICSID, sa sjedištem u Washington-u, u arbitražnom postupku tužitelja Viaduct d.o.o. Portorož, V. Z. i B. G., protiv Bosne i Hercegovine kao tužene, predmet br. ARB/..., od 18. aprila 2022. godine, ovjerena od strane Generalnog Sekretara ICSID-a 18. aprila 2022. godine, prevedena od strane ovlaštenog sudskog tumača za Engleski jezik.

O b r a z l o ž e n j e

Predlagatelj je ovom sudu dana 24.06.2024. godine podnio prijedlog za priznanje strane sudske odluke.

U prijedlogu navodi, da je Međunarodni centar za rješavanje investicionih sporova - ICSID, sa sjedištem u Washington-u, u arbitražnom postupku tužitelja Viaduct d.o.o. Portorož, V. Z. i B. G., protiv Bosne i Hercegovine kao tužene predmet br. ARB/..., dana 18. aprila 2022. godine, donio je arbitražnu odluku („Presuda“), kojom je obavezao tuženu Bosnu i Hercegovinu da isplati iznos od 39,8 miliona eura na ime štete (stav 643b Presude) I da isplati kamatu prije donošenja Presude po istoj "WACC stopi koja se koristi za obračun" stav 643b kamata u periodu od 13. novembra 2021. godine do 18. aprila 2022. godine, (stav 643c Presude).

Zahtjev Bosne i Hercegovine za poništenje navedene Presude odbijen je u cjelosti (stav 376.1 Odluke o poništenju), odlaganje izvršenja Presude je automatski prekinuto sa danom donošenja Odluke o poništenju prema ICSID pravilu 54(3) (stav 376.2 Odlukom, ad hoc Vijeća Međunarodnog centra za rješavanje investicionih sporova - ICSID, sa sjedištem u Washington-u), u predmetu br. ARB/..., dana 01. maja 2024. godine.

Predlagatelj je konačno prijedlogom predložio da se prijedlog usvoji kao osnovan.

Prijedlog predlagača, dostavljen je na izjašnjenje protivniku predlagatelja, koji je dana 08.07.2024 godine, dostavio pismeno izjašnjenje kojim je prigovorio na procesne nedostatke prijedloga a time i na postojanje ispunjenih uslova za priznanje odluke iz osnova, da je prijedlog

za priznanje ICSID arbitražne odluke predlagača nepotpun, da sud nije nadležan da odlučuje o podnesenom prijedlogu za priznanje ICSID arbitražne odluke protiv države Bosne i Hercegovine te da između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država ne postoji reciprocitet u priznanju arbitražnih odluka jedne države na teritoriji druge države. Odgovorom je predloženo da se prijedlog odbaci odnosno odbije kao neosnovan.

Predlagatelj je u izjašnjenju na odgovor protivnika predlagatelja, pismenim izjašnjenjem od dana 17.07.2024. godine, osporio navode kao neosnovane, navodeći razloge koje po stavu predlagača, ukazuju na osnovanost prijedloga.

O priznanju strane sudske odluke odlučuje se u postupku uređenom odredbama člana 86. - 101. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 43/82 i 77/82, koji je preuzet kao republički zakon – „Službeni list RBiH“ broj 2/92 i 13/94 - u daljem tekstu ZRSZ), kako proizilazi iz odredbe člana 458. ZPP.

U postupku, sud prije svega ispituje postojanje formalnih pretpostavki za priznanje odluke u smislu navedenih odredbi ZRSZ.

U konkretnom predmetu, se traži priznanje i izvršenje strane arbitražne odluke a prema odredbi iz člana 98. stav 1. ZRSZ priznaje se i izvršava, ako je stranka koja traži priznanje i izvršenje podnijela uz svoj zahtjev sudu izvornu odluku arbitraže ili njen ovjeren prepis izvorni ugovor o arbitraži ili njegov ovjereni prepis.

Predlagatelj je postupio shodno navedenoj odredbi te ispunio uslove, propisane citiranom odredbom.

Stvarna nadležnost Kantonalnog suda da odlučuje o priznanju odluka stranih sudova, stranih trgovačkih sudova i stranih arbitraža određena je Zakonom o sudovima u FBiH („Sl. novine broj: 38/05, 22/06, 63/10, 72/10, 7/13, 52/14 i 85/21) a mjesna nadležnost Kantonalnog suda u Sarajevu proizilazi iz odredbe člana 101. stav 1. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 43/82 72/82 - 1645, „Službeni list RBiH“ 2/92-5, 13/94-189).

Dakle, ovaj sud je nadležan da odlučuje o priznanju strane arbitražne odluke donesene u postupku protiv Bosne i Hercegovine na osnovu odredbi člana 86. – 97. ZRSZ i odredbi člana 8. tačka 8. Sporazuma o recipročnom unapređenju i zaštiti investicija zaključenom između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije od 30. maja 2001. godine (Službeni glasnik BiH - međunarodni ugovori broj 03/02) gdje je propisano da će ICSID arbitražna odluka biti konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i biće priznata i izvršena u skladu sa unutrašnjim i međunarodnim pravom.

Odredbom člana III/3(b) Ustava Bosne i Hercegovine propisano je, da su opšta načela međunarodnog prava sastavni dio pravnog poretka Bosne i Hercegovine i entiteta, pa stoga u Bosni i Hercegovini postoji obaveza direktne primjene ICSID Konvencije i Sporazuma o recipročnom unapređenju i zaštiti investicija zaključenog između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije.

U pogledu prigovora, da između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država ne postoji reciprocitet u priznanju arbitražnih odluka jedne države na teritoriji druge države, takav prigovor protivnika predlagatelja ovaj sud nije cijenio osnovanim jer je odredbom člana 53. stav 1. ICSID Konvencije propisano, da je Odluka ICSID-a obavezna za strane u postupku i da su strane postupku obavezne istu poštovati i sprovoditi.

Prema odredbi člana 54. stav 1. ICSID Konvencije, svaka država potpisnica priznaće kao obaveznu odluku donijetu na osnovu ove konvencije i izvršiće na svojoj teritoriji novčane

obaveze određene tom odlukom kao da je to konačna presuda suda te države. Stranka koja traži priznanje ili izvršenje na teritoriji države potpisnice, dostaviće nadležnom sudu ili drugom organu koji ta država odredi za tu svrhu, prepis odluke koji je ovjerio generalni sekretar.

Svaka država potpisnica obavjestiće generalnog sekretara koji je nadležni sud ili drugi organ odredila za tu svrhu, kao i o kasnijim promjenama u tom pogledu (član 54. stav 2. ICSID Konvencije). Za izvršenje odluke važe propisi o izvršenju presude koji su na snazi u državi na čijoj se teritoriji traži izvršenje (član 54. stav 3. ICSID Konvencije).

Bosna i Hercegovina nije generalnog sekretara ICSID-a obavjestila koji sud je određen u svrhu priznanja odluka ICSID-a pa se priznanje odluke ICSID-a mora vršiti isključivo u skladu sa propisima države, gdje se priznanje traži.

Članom 25. ICSID Konvencije, propisano je da nadležnost Međunarodnog centra za rješavanje investicionih sporova obuhvata svaki pravni spor nastao direktno iz ulaganja između države ugovornice (ili sastavne oblasti ili agencije države ugovornice koju je ta država ugovornica imenovala Centru) i državljana druge države ugovornice, a kojeg stranke u sporu pisanim putem pristanu predati Centru. Kad se stranke saglase o tome, niti jedna stranka ne može jednostrano povući svoju suglasnost.

Članom 8. stav 1. Sporazuma o recipročnom unapređenju i zaštiti investicija zaključenom između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije od 30. maja 2001. godine (Službeni glasnik BiH - međunarodni ugovori broj 03/2002) propisano je da bilo koji spor koji može nastati između jedne ugovorne strane i investitora druge ugovorne strane u odnosu na investicije tog investitora na teritoriji prvo navedene ugovorne strane, rješavaće se pregovorima na prijateljski način.

Članom 8. stav 2. tačka c) Sporazuma propisano je, da ako se takav spor ne može riješiti u periodu od tri (3) mjeseca od datuma pisanog zahjeva za rješavanjem, odnosno investitor može pokrenuti spor pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (ICSID) putem posredovanja ili arbitraže, ustanovljenim prema Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između Država i državljana drugih Država („ICSID“).

Članom 8. stav 3. Sporazuma propisano je da svaka Ugovorna strana ovim pristaje na podnošenje investicionog spora na međunarodno posredovanje ili arbitražu.

Dakle, Međunarodni centar za rješavanje investicionih sporova (ICSID) je formiran na osnovu Vašingtonske konvencije kao Međunarodni arbitražni sud za rješavanje investicionih sporova čiji potpisnik je i Bosna i Hercegovina i to članom 1. Konvencije o rješavanju ulagačkih sporova između država i državljana drugih država iz 1965. godine (Vašingtonska konvencija) ustanovljen Međunarodni centar za rješavanje investicionih sporova (ICSID).

Odredbom iz člana 87. ZRS je propisano je, da će se strana odluka priznati ukoliko je podnosilac zahtjeva podnio potvrdu suda ili drugog organa o pravosnažnosti odluke po pravu države u kojoj je donesena.

Pitanje pravosnažnosti i izvršnosti ICSID arbitražne odluke uređuje Konvencija o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država („ICSID Konvencija“) članom 53. ICSID da je odluka obavezna za obe stranke i ne podliježe žalbi ili kom drugom pravnom lijeku, izuzev onih koje predviđa konvencija. Obe stranke dužne su da se povinuju i sprovedu odredbe odluke, izuzev ukoliko je izvršenje obustavljeno na osnovu odgovarajućih odredbi konvencije. U predmetnoj pravnoj stvari Bosna i Hercegovina je uputila zahtjev za poništenje Presude, nakon čega je formirano ad hoc Vijeće, u toku postupka te uvažilo zahtjev Bosne i Hercegovine i odložilo izvršenje Presude sve do donošenja Odluke ad hoc Vijeća o podnesenom zahtjevu za poništenje Presude.

Odluka o odbijanju poništenja je donesena dana 01. maja 2024. godine, a odlaganje izvršenja Presude je automatski prekinuto sa danom donošenja Odluke o poništenju prema ICSID pravilu 54(3) (stav 376.2 Odluke o poništenju).

Iz navedenog proizilazi, da je odluka konačna i da je protivnik predlagatelja učestvovao u postupku koji je okončan donošenjem navedene odluke čije se priznanje traži u ovom postupku. Navodima protivnika predlagatelja, nije osporena zakonitost postupka priznanja strane sudske odluke, osim što neosnovano ukazuje na postojanje procesnih nedostataka za priznanje odluke koja je konačna i izvršiva a što je i navedeno u prijedlogu predlagatelja (stav II prijedloga od 20.06.2024 godine). Izjednačiti stranu i domaću odluku, znači priznati joj u formalnom smislu svojstvo izvršne isprave jer nakon priznanja strane sudske odluke ona proizvodi ista materijalnoppravna i procesnoppravna dejstva kao i da je odluka donesena u Bosni i Hercegovini.

S obzirom da je Bosna i Hercegovina ratifikovala ICSID Konvenciju, to cijeneći odredbe člana 53. i 54. ICSID Konvencije, proizilazi postojanje ispunjenosti uslova za priznanje strane odluke u BiH, shodno odredbama Zakona o rješavanju sukoba Zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima.

Na osnovu navedenog ovaj sud je primjenom odredbe člana 101. Zakona o rješavanju sukoba Zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima i odredbom člana 28. tačka 3)e) Zakona o sudovima u FBiH („Službene novine FBiH” broj 38/05) odlučio kao u izreci ovog rješenja.

SUDIJA
Jasmina Muratović

POUKA: Protiv ovog rješenja dozvoljena je žalba Vrhovnom sudu FBiH Sarajevo u roku od 15 dana, putem ovog suda od dana prijema rješenja.